

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
Кафедра математики, інформатики та методики їх викладання
у початковій школі

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО НАПИСАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ
З ІНФОРМАТИКИ ТА МЕТОДИКИ ЇЇ НАВЧАННЯ
У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ**

ДРОГОБИЧ

2019

*Рекомендовано до друку вченою радою Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
(протокол № 7 від 27. 06. 2019 р.)*

Рецензенти:

Стахів Лілія Григорівна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри педагогіки та методики початкової освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка;

Кобильник Тарас Петрович, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інформатики та інформаційних технологій Інституту фізики, математики, економіки та інноваційних технологій Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Методичні рекомендації до написання курсових робіт з інформатики та методики її навчання у початковій школі : навчально-методичний посібник [для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності «013 Початкова освіта» (спеціалізація: інформатика)] / уклад. Н. В. Винницька, О. А. Кутняк, О. В. Шаран. – Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2019. 30 с.

Навчально-методичний посібник укладений відповідно до навчального плану підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти. У посібнику висвітлено основні вимоги до курсових робіт з інформатики та методики її навчання у початковій школі, розкрито орієнтовну структуру та етапи виконання курсової роботи, її оформлення та порядок захисту студентом.

Посібник рекомендований для підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності «013 Початкова освіта» (спеціалізація: інформатика) денної та заочної форм навчання.

ЗМІСТ

Передмова.....	4
1. Загальні вимоги до підготовки та написання курсових робіт з інформатики та методики її навчання у початковій школі	5
2. Вимоги до структури та змісту курсової роботи.	6
3. Основні етапи виконання курсової роботи.	7
4. Загальні вимоги до оформлення курсової роботи	9
5. Вимоги до захисту курсової роботи	10
6. Критерії оцінювання курсової роботи	11
Список використаної літератури	13
Додатки.....	14
<i>Додаток А.</i> Орієнтовна тематика курсових робіт з інформатики та методики її навчання у початковій школі.....	14
<i>Додаток Б.</i> Зразок оформлення титульної сторінки	20
<i>Додаток В.</i> Зразок оформлення змісту курсової роботи	21
<i>Додаток Д.</i> Вимоги до оформлення бібліографічного опису літературних джерел	23
<i>Додаток Е.</i> Зразок оформлення додатків до курсової роботи (конспект уроку)	25
<i>Додаток Ж.</i> Зразок рецензії на курсову роботу	29

ПЕРЕДМОВА

Згідно навчального плану підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності «013 Початкова освіта» (спеціалізація: інформатика) на другому році навчання студентів передбачено написання і захист курсової роботи з інформатики та методики її навчання у початковій школі. Упродовж навчання на другому рівні вищої освіти студенти отримували знання з таких інформатичних курсів: «Елементи структурного програмування», «Безпека інформаційних систем», «Інформаційно-комунікаційні технології у початковій школі», «Застосування комп'ютерних технологій у освітньому процесі початкової школи».

Метою виконання курсової роботи є закріплення, поглиблення й узагальнення знань, отриманих студентами за час навчання, та їх застосування до розв'язання конкретного фахового завдання. Написання і захист курсової роботи є підсумком методично-інформатичної підготовки здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти – майбутнього вчителя початкової школи та інформатики у початковій школі.

Методичні рекомендації мають на меті допомогти студентам у виконанні курсової роботи й визначають послідовність етапів її виконання, орієнтовну структуру курсової роботи, вимоги щодо її оформлення, порядок захисту роботи студентом та критерії оцінювання курсової роботи.

Дотримання студентами – здобувачами другого рівня вищої освіти вимог щодо написання і оформлення курсових робіт сприяє формуванню у них належного стилю науково-педагогічної діяльності, здатності до проведення експериментальної роботи й опрацювання результатів науково-педагогічного дослідження.

1. Загальні вимоги до підготовки та написання курсових робіт з інформатики та методики її навчання у початковій школі

Метою написання курсової роботи з інформатики та методики її навчання у початковій школі є:

- використання отриманих знань з інформативних дисциплін в освітньому процесі початкової школи;
- систематизація та поглиблення знань студентів з актуальних проблем методики навчання інформатики молодших школярів;
- формування умінь роботи з навчально-методичною, навчальною і науковою літературою та інтернет-джерелами, їх критичного опрацювання;
- формування дослідницьких умінь студентів;
- розвиток вмінь проведення експериментальної частини роботи й опрацювання результатів науково-педагогічного дослідження.

У процесі написання та захисту курсової роботи студент набуває навичок та вмінь:

- формулювати проблему дослідження стосовно інформатизації початкової освіти;
- визначати актуальність проблеми, об'єкт, предмет, мету, основні завдання та методи дослідження, теоретичне значення та практичну значущість отриманих результатів;
- здійснювати добір необхідної наукової та науково-методичної інформації стосовно теми дослідження;
- самостійно опрацьовувати та критично переосмислювати знайдену інформацію;
- правильно використовувати та оформляти науково-довідковий матеріал;
- проявляти творчість в узагальненні теоретичного матеріалу та методичних аспектах дослідження;
- послідовно, логічно й аргументовано висловлювати власні твердження, робити висновки;
- публічно захищати підготовлену роботу.

Курсова робота повинна бути виконана студентом самостійно та оформлена належним чином.

2. Вимоги до структури та змісту курсової роботи

Тематика курсових робіт повинна бути актуальною, відповідати чинним державним документам (Державному стандарту початкової освіти, розділу програми), сучасному рівню техніки та актуальним підручникам та посібникам з пропедевтичного вивчення інформатики у початковій школі.

Тематика курсових робіт пропонується викладачем – науковим керівником, якому передбачено керівництво згідно з індивідуальним планом роботи викладача (Орієнтований перелік тем курсових робіт наведений у Додатку А). Тему курсової роботи студент вибирає самостійно з пропонованої тематики. При цьому можливі корекція та уточнення теми згідно з науковими та практичними інтересами виконавця, об'єктом та місцем збору фактичного матеріалу. Тема курсової роботи може бути запропонована самим студентом за умови належного обґрунтування доцільності її виконання. Тема змінюється чи коректується за згоди наукового керівника.

Виконання курсової роботи на одну і ту ж тему кількома студентами однієї форми навчання (денної чи заочної) можливе лише у поодиноких випадках з дозволу завідувача кафедри.

Графік виконання курсової роботи встановлюється на початку семестру, під час якого планується її написання, і доводиться до відома студентів.

Курсова робота повинна мати таку структуру:

1. Титульний аркуш (1 стор.) (Зразок оформлення – у Додатку Б).
2. Зміст (або план) (Зразок оформлення – у Додатку В).
3. Вступ.
4. Основна частина (два розділи, підрозділи, параграфи, пункти,...).
5. Висновки.
6. Список використаних джерел (Вимоги до оформлення – у додатку Д).
7. Додатки (за необхідності) (Зразок оформлення – у Додатку Е).

Кожна із зазначених структурних частин роботи повинна розпочинатися з нової сторінки.

3. Основні етапи виконання курсової роботи

У процесі написання курсової роботи з інформатики та методики її навчання у початковій школі доцільно виділити такі етапи.

1. Вибір теми та її затвердження на кафедрі математики, інформатики та методики їх викладання у початковій школі.
2. Огляд навчально-методичної літератури з обраної теми.
3. Складання плану курсової роботи.
4. Опрацювання відповідної літератури та Інтернет-джерел.
5. Виклад матеріалу.
6. Оформлення курсової роботи згідно вимог.
7. Публічний захист курсового проекту.

Магістри ознайомлюються з тематикою курсових робіт на початку III семестру, перед проходженням ними педагогічної практики. Далі на кафедрі відбувається затвердження обраної студентом теми та керівника курсового проекту. При виборі теми студенту слід керуватися своїми інтересами до певних проблем навчання інформатики у початковій школі, наявністю відповідної літератури, можливістю практичного використання результатів роботи у своїй майбутній діяльності.

Наступний етап передбачає огляд студентом рекомендованих керівником загально-методичних робіт з методики навчання інформатики у початковій школі, спеціалізованої літератури стосовно обраної проблематики та періодичних видань («Інформатика в школі»; «Комп'ютер у школі та сім'ї»; «Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах» та ін.) та електронних ресурсів:

www.mon.gov.ua – сайт Міністерства освіти і науки України;

<http://www.yrok.net.ua/> – портал учителів початкових класів;

<http://www.pochatkova-shkola.net/> – веб-сторінка журналу «Початкова школа»;

<http://helpinformatik.net.ua/> – інформаційний портал для вчителів інформатики;

<http://informatic.org.ua/forum> – форум інформатиків України та ін.

Після огляду літератури студент складає план курсової роботи та узгоджує його з керівником. План роботи повинен розкривати тему обраного дослідження. Слід зауважити, що назва жодного розділу не повинна співпадати з темою курсового проекту. Якщо ж матеріал за змістом та логікою не вдається розбити на частини, то розділ можна не розбивати на підрозділи.

Узгодивши план роботи, студент проводить аналіз інформаційних джерел, опрацьовує знайдену до окреслених розділів літературу, встановлює основні поняття, загальні позиції та відсіює несуттєвий матеріал. У результаті визначаються ще недостатньо вивчені питання, які стануть основними лініями дослідження, та список необхідної для розкриття теми літератури.

Вступ курсової роботи містить обґрунтування актуальності теми роботи й основних її характеристик (актуальність проблеми, мету і завдання, об'єкт і предмет, методи, теоретичну та практичну значущість дослідження). При обґрунтуванні актуальності проблеми потрібно показати її важливість у методиці навчання інформатики у початковій школі, на основі короткого огляду літератури підвести до висновку, що саме не розкрито та існує потреба у подальшому дослідженні. Вступ курсової роботи повинен бути викладений на 2 – 3 сторінках тексту.

Перший розділ основної частини – аналітико-теоретичний (психолого-педагогічний); у ньому викладається суть проблеми та ступінь її розробки в теорії та практиці початкової школи. Другий – методичний, практично зорієнтований. У ньому описуються моделі організації освітнього процесу пропедевтичного навчання інформатики молодших школярів, методичні підходи, рекомендації, пропозиції, власні дослідження та ін.

При викладі матеріалу студент узагальнює та систематизує відібраний матеріал, враховуючи досвід передових учителів та експериментальний матеріал, зібраний студентом за період педагогічної практики. На цьому етапі дуже важливими є навички студента до самостійної роботи та здатність робити власні висновки. Зміст викладеного матеріалу повинен відповідати плану курсової роботи, також увагу слід звернути на правильне цитування використаної літератури, чіткість, послідовність та грамотність викладу, збереження встановлених вимог до текстових документів.

Закінчується курсова робота висновками, у яких підбиваються підсумки теоретичних та експериментальних досліджень, позитивні та негативні сторони виконаної роботи, пропозиції щодо удосконалення освітнього процесу з інформатики у початковій школі. Висновки курсової роботи повинні відповідати загальній меті роботи та завданням дослідження, сформульовані у вступі.

Список використаних джерел містить найменування робіт, які були безпосередньо використані автором у процесі роботи над

курсним проектом: наукову, навчально-методичну літературу, документи освіти, статті з періодичних видань, електронні ресурси. Особливо цінним є використання публікацій останніх років, оскільки вони відображають сучасний рівень методики навчання інформатики у початковій школі.

У додатках (за необхідності) поміщується допоміжний матеріал, який потрібний для повноти сприйняття дослідження: розроблений студентом план-конспект уроку з інформатики, добірка завдань чи конспект виховного заходу, дидактичні матеріали і т. ін. Усі додатки позначають послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь. Наприклад: Додаток А, Додаток Б і т.д. Якщо в роботі тільки один додаток, він позначається як додаток А. Додаток повинен мати заголовок, який друкують нижче з великої літери посередині рядка.

До роботи додається, але не підшивається, рецензія на курсову роботу (зразок оформлення рецензії поміщено у Додатку Ж).

4. Загальні вимоги до оформлення курсової роботи

Обсяг курсової роботи – 25 – 30 сторінок (без додатків). Робота повинна бути виконана комп'ютерним набором; формат сторінок – А4 (210 x 297 мм), розмір шрифту – 14 пт, друк – тільки з одного боку сторінки, інтервал – 1,5, рівномірна щільність, відступ в абзацах – 1,25 см; поля: ліве – 25 мм, праве – 15 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм; нумерація сторінок – правий верхній кут сторінки, без зазначення номера на першій сторінці.

Під час написання курсової роботи необхідно обов'язково вказувати посилання на використані студентом джерела інформації. Посилання подаються у квадратних дужках [], усередині яких подається номер джерела у списку використаних джерел (наприклад, [5] або ж [5, с. 27]).

Рисунки, графіки виконуються у відповідності з Державним стандартом ЄСКД у графічному редакторі. Елементи кожного рисунка потрібно групувати в один об'єкт. Таблиці виконуються у редакторі за допомогою меню «Таблиця». Всі рисунки, графіки, таблиці повинні бути пронумеровані і підписані відповідною назвою. Усі формули необхідно набирати у редакторі Equation.

5. Вимоги до захисту курсової роботи

Захист курсових робіт відбувається у терміни, встановлені кафедрою та затверджені деканатом факультету. Зазвичай, захист відбувається в останні два тижні теоретичного навчання.

Попередньо студент подає курсову роботу (не пізніше, ніж за 10 днів до захисту) для перевірки науковим керівником. У письмовій рецензії керівник, відповідно до критеріїв оцінювання, визначає глибину розкриття досліджуваної теми, відповідність матеріалу поставленій меті та завданням роботи, самостійність при виконанні проекту, якість мовного оформлення, посилань на літературні джерела, зазначає недоліки та виставляє відповідну кількість балів. У разі невідповідності змісту і форми курсового проекту до вимог його написання, робота відправляється на доопрацювання.

Для підготовки доповіді для захисту курсової роботи необхідно спиратися на її текст. Час доповіді – не більше 10 хвилин. Під час захисту потрібно висвітлити: 1) актуальність, мету та завдання курсової роботи; 2) головний зміст роботи, основні результати дослідження; 3) висновки, сформульовані автором у заключній частині.

Після доповіді студентів задаються запитання щодо змісту його роботи. Оцінюються чіткість та аргументованість відповіді, розуміння студентом викладеного матеріалу, вміння вести діалог, відстоювати свою думку. У результаті до вже отриманих балів за виконання курсової роботи додаються бали, одержані під час захисту.

Якщо ж студент не орієнтується у матеріалі підготовленого проекту, то, незалежно від якості його виконання, він отримує незадовільну оцінку. У такому випадку надається можливість повторного захисту за новою темою або ж за попередньою, однак із суттєвим доопрацюванням.

Виконані курсові роботи зберігаються в архіві університету протягом 3 років.

6. Критерії оцінювання курсової роботи

Захист курсової роботи оцінюється за стобальною шкалою з наступним переведенням оцінки у національну шкалу та шкалу ЄКТС.

Оцінка **«відмінно»** (90 – 100 балів) ставиться, коли студент: виконав курсову роботу, яка має теоретичне й практичне значення; глибоко і повно розкрив зміст досліджуваної проблеми; критично й творчо використав наукову літературу з теми; володіє методами наукового дослідження; зіставляє різні думки, аргументує власну точку зору; володіє відповідною термінологією; грамотно ілюструє твердження прикладами, результатами спостережень і експериментів; системно, логічно й повно викладає матеріал; не допускає фактичних помилок; володіє культурою писемного мовлення, демонструє багатство словникового запасу, знання термінології.

Оцінка **«добре»** (75 – 89 балів) ставиться, коли студент: достатньо повно розкриває зміст проблеми; вміє аналізувати використану наукову літературу, але не завжди критично; вживає відповідну термінологію, але не завжди доцільно; вміє зіставляти думки, твердження, відстоювати власну думку та ілюструвати теоретичні положення прикладами, результатами власних спостережень, даними експериментальних досліджень; має багатий словниковий запас; допускає 2-3 неточності при обґрунтуванні висновків та узагальнень; мають місце окремі мовні помилки й огріхи.

Оцінка **«задовільно»** (60 – 74 балів) ставиться, коли студент розкриває тему дослідження недостатньо глибоко; мало користується відповідною термінологією, допускає помилки у вживанні термінів; не завжди виявляє самостійність в оцінці наукових фактів; мало наводить прикладів, допускає помилки у висновках та узагальненнях; викладає матеріал непослідовно, з порушенням системності, не забезпечуючи композиційної стрункості роботи; допускає помилки в мовному оформленні; вирішує поставлені завдання фрагментарно, не пов'язуючи зміст суміжних дисциплін; список використаної літератури не повний, не досить критично використано окремі джерела.

Оцінка **«незадовільно»** (1 – 59 балів) ставиться, коли студент: демонструє нерозуміння сутності досліджуваної проблеми; не володіє відповідною термінологією; не використовує теоретичні знання для розв'язання практичних завдань; не вміє систематизувати та узагальнювати матеріал; не може аргументувати власну думку;

допускає фактичні помилки; не володіє достатнім запасом відповідних термінів, порушує послідовність викладу думок.

За основу цих критеріїв взято Положення про атестацію здобувачів вищої освіти у Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка (затверджено наказом ректора № 604 від 14 грудня 2015 р.).

Список використаної літератури

1. Дудка О. М., Власій О. О. Методичні вказівки до виконання курсової роботи з методики викладання інформатики. Івано-Франківськ: Прикарп. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2016. 27 с.
2. Морзе Н. В., Вембер В. П., Мишкіна І. В. Курсова робота з методики навчання інформатики: методичні. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. 40 с.
3. Наказ № 40 від 12.01.2017 року «Про затвердження Вимог до оформлення дисертацій». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17> (дата звернення: 03.04.2019).
4. Петрова Н, Плиса Г., Т. Жигун Т. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання ДСТУ 8302:2015. Київ ДП «УкрНДНЦ», 2016. 20 с.
5. Положення про атестацію здобувачів вищої освіти у Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка (затверджене наказом ректора № 604 від 14 грудня 2015 р.)
6. Трунова В. А. Основи наукових досліджень: Методичні рекомендації щодо виконання й оформлення курсових робіт і курсових проектів. Одеса: Астропринт, 2009. 52 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Орієнтовна тематика курсових робіт з інформатики та методики її навчання у початковій школі

1. Особливості організації навчального процесу з комп'ютерною підтримкою в початковій школі.
2. Особливості організації навчання інформатики в початковій школі.
3. Методика формування алгоритмічного мислення у молодших школярів.
4. Роль комп'ютерних ігор у формуванні логічного мислення молодших школярів.
5. Діагностика формування інформаційної компетентності учнів початкової школи.
6. Методика ознайомлення молодших школярів з пристроями персонального комп'ютера.
7. Особливості використання з прикладного і педагогічного програмного забезпечення.
8. Формування уявлень про основні інформаційні процеси.
9. Методика ознайомлення із носіями інформації та способами її збереження.
10. Формування уявлень про способи структурування інформації.
11. Організація роботи з обдарованими дітьми засобами інформатики.
12. Формування уявлення про передачу інформації.
13. Методика використання ігрових і навчальних програм на уроках у початковій школі.
14. Формування навичок роботи з текстовим і графічним редакторами.
15. Розвиток пізнавальної активності учнів початкових класів у процесі навчання інформатики.
16. Комп'ютерні технології на уроках образотворчого мистецтва та трудового навчання.
17. Методика використання PowerPoint як засобу унаочнення уроків в початковій школі.
18. Методика формування уявлення про інформацію в початкових класах .
19. Використання ігрових ситуацій на уроках інформатики.

20. Організація позакласної роботи з інформатики у початкових класах.
21. Методика використання комп'ютерних ігор під час навчання молодших школярів.
22. Розвиток творчих здібностей молодших школярів у процесі навчання інформатики.
23. Використання методу проєктів у процесі навчання інформатики учнів початкових класів.
24. Сучасні освітні технології на уроках інформатики.
25. Самостійна робота школярів як одна з форм організації навчальної діяльності учнів на уроках інформатики.
26. Організація колективної і групової діяльності учнів на уроках інформатики.
27. Міжпредметні зв'язки інформатики й інших навчальних предметів.
28. Ігрові форми й методи навчання інформатики.
29. Використання дидактичних ігор на уроках інформатики.
30. Телекомунікаційні форми навчання інформатики.
31. Пошукова діяльність учнів на уроках інформатики.
32. Використання мультимедійних технологій на уроках інформатики.
33. Використання електронної енциклопедії як засобу актуалізації знань учнів з інформатики.
34. Використання мультимедійних програмних продуктів та Інтернет-ресурсів у процесі навчання інформатики молодших школярів.
35. Особливості використання педагогічних програмних засобів на уроках інформатики у початковій школі.
36. Використання Інтернет-технологій у процесі навчання інформатики.
37. Особливості підготовки учнів до участі в олімпіадах з інформатики.
38. Особливості організації оцінювання знань, умінь і навичок молодших школярів з інформатики.
39. Тестування як метод контролю й обліку знань учнів з інформатики.
40. Особливості вивчення основ алгоритмізації в початковому курсі інформатики.

41. Особливості розвитку критичного мислення учнів на уроках інформатики.
42. Методика формування життєвих компетентностей учнів на уроках інформатики.
43. Особливості використання парної роботи учнів на уроках інформатики.
44. Використання інтерактивних методів навчання на уроках інформатики
45. Особливості побудови підручників з інформатики для початкової школи
46. Комп'ютерна підтримка вивчення навчальних предметів у початковій школі
47. Особливості формування алгоритмічної культури молодших школярів
48. Методи активізації самостійної роботи молодших школярів на уроках математики засобами інформаційних технологій
49. Використання проблемного підходу до навчання інформатики
50. Використання нетрадиційних форм, методів у процесі навчання інформатики.
51. Формування творчого потенціалу у процесі навчання інформатики.
52. Використання інтерактивних методів у процесі навчання інформатики.
53. Використання нестандартних занять як засобу формування творчої активності молодших школярів.
54. Зовнішня атестація навчальних досягнень з інформатики.
55. Технологія проектування на уроках інформатики у початковій школі
56. Особливості дидактичного забезпечення курсу інформатики
57. Організація тематичного контролю як стимул підвищення рівня навчальних досягнень молодших школярів з інформатики.
58. Особливості організації і проведення олімпіади з інформатики.
59. Особливості реалізації проблемного підходу в процесі навчання інформатики у початковій школі.
60. Особливості організації дослідницької діяльності молодших школярів у процесі навчання інформатики.
61. Інтеграція знань інформатики з предметами природничого циклу.

62. Особливості проведення контрольної-оцінювальної діяльності молодших школярів з інформатики.
63. Використання тестів у процесі вивченні сформованості практичних умінь школярів.
64. Розвиток логічного мислення молодших школярів на уроках інформатики.
65. Застосування елементів комбінаторики у процесі навчання інформатики.
66. Використання наочності у процесі ознайомлення з основними поняттями початкового курсу інформатики.
67. Особливості використання електронно-освітніх ресурсів у процесі навчання інформатики.
68. Застосування електронних засобів тестування під час проведення тематичного оцінювання з інформатики.
69. Проектна діяльність молодших школярів на уроках інформатики.
70. Використання сучасних комп'ютерних засобів навчання на інтегрованих заняттях.
71. Графічний редактор в курсі інформатики початкової школи.
72. Формування інформаційної та практичної компетентності засобами інформаційних технологій.
73. Індивідуальний підхід до учнів в процесі навчання інформатики.
74. Особливості проведення практичних робіт з інформатики.
75. Організація проблемного навчання молодших школярів на уроках інформатики.
76. Інтерактивні методи і технології навчання на уроках інформатики в початковій школі.
77. Організація групової роботи на уроках інформатики в початковій школі.
78. Особистісно-орієнтований підхід до вивчення інформатики в початковій школі.
79. Засоби навчання інформатики в початковій школі.
80. Самостійна робота учнів на уроках інформатики в початковій школі.
81. Програмне забезпечення уроків інформатики у початковій школі.
82. Позакласна робота з інформатики у початковій школі.
83. Метод проектів на уроках інформатики в початковій школі.

84. Принципи і методи навчання інформатики у початковій школі.
85. Програмне забезпечення уроків інформатики в початковій школі
86. Реалізація міжпредметних зв'язків інформатики та математики у початковій школі.
87. Аналіз підручників з інформатики для початкової школи.
88. Прикладне програмне забезпечення навчання інформатики у початковій школі.
89. Особливості диференційованого навчання інформатики молодших школярів.
90. Використання навчальних завдань в шкільному курсі інформатики.
91. Урок як основна форма проведення занять з шкільного курсу інформатики.
92. Система узагальнювальних уроків у початковому курсі інформатики.
93. Розробка й застосування комплексу дидактичних засобів у процесі навчання інформатики у початкових класах.
94. Особливості використання Смарт-технологій на уроках інформатики у початковій школі.
95. Особливості використання карт знань у процесі навчання інформатики.
96. Особливості навчання молодших школярів розв'язування компетентнісних завдань з інформатики.
97. Особливості створення та використання відео ресурсів у процесі навчання інформатики в початковій школі.
98. Особливості створення та використання презентацій у процесі навчання інформатики в початковій школі.
99. Особливості використання програми Scratch у процесі навчання інформатики в початковій школі.
100. Особливості навчання основ моделювання молодших школярів на уроках інформатики.
101. Google-сервіси та їхнє застосування у роботі вчителя початкової школи.
102. Використання хмарних сервісів у професійній діяльності вчителя.
103. Використання графічного редактору Adobe Photoshop у роботі вчителя початкової школи.
104. Розробка тестів з використанням програми MyTest.

105. Класифікація педагогічних програмних засобів та особливості їх створення.
106. Використання ІКТ у роботі класного керівника початкових класів.
107. Застосування SMART-технології в освітньому процесі початкової школи.
108. Мультимедійна презентація як засіб оптимізації освітнього процесу.
109. Методичні особливості вивчення теми «Алгоритми та виконавці» у початковій школі.
110. Методичні особливості вивчення теми «Алгоритми з розгалуженням і повторенням» у початковій школі.

Додаток Б
Зразок оформлення титульної сторінки

Міністерство освіти і науки України
Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
Кафедра математики, інформатики та методики їх викладання у
початковій школі

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННО-ОСВІТНІХ РЕСУРСІВ
ЯК ЗАСОБУ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ
НА УРОКАХ ІНФОРМАТИКИ

Курсова робота
за I семестр 2018/19 н. р.
студентки групи ПОІ-22М
Андрєєвої Христини Богданівни

Науковий керівник
кандидат педагогічних наук, доцент **Шаран Олександра Василівна**

1. Допущено до захисту	_____	_____
	дата	
Науковий керівник	_____	_____
	підпис	прізвище, ім'я
2. Оцінка захисту	_____	_____
		дата
Члени комісії	_____	_____
	підпис	прізвище, ім'я
	_____	_____
	підпис	прізвище, ім'я
	_____	_____
	підпис	прізвище, ім'я

Додаток В

Зразок оформлення змісту (плану) курсової роботи

Використання електронно-освітніх ресурсів як засобу розвитку креативності молодших школярів на уроках інформатики

Варіант 1

ЗМІСТ

Вступ	3
РОЗДІЛ 1. Теоретичні основи розвитку креативності молодших школярів засобами електронно-освітніх ресурсів	7
1.1. Психолого-педагогічні основи розвитку креативності молодших школярів	7
1.2. Дидактичні передумови використання електронно-освітніх ресурсів у процесі навчання інформатики учнів початкових класів.....	13
РОЗДІЛ 2. Розвиток креативності молодших школярів на уроках інформатики за допомогою електронно-освітніх ресурсів	17
2.1. Методичні особливості розвитку креативності молодших школярів з використанням електронно-освітніх ресурсів у процесі навчання інформатики	17
2.2. Структура та зміст уроків з використанням електронно-освітніх ресурсів	24
Висновки	28
Список використаних джерел.....	29
Додатки.....	32

План

Вступ

1. Психолого-педагогічні основи розвитку креативності молодших школярів.
2. Класифікація електронно-освітніх ресурсів.
3. Основні передумови використання електронно-освітніх ресурсів у процесі навчання інформатики учнів початкових класів:
 - А) психолого-педагогічні;
 - Б) організаційно-методичні;
 - В) дидактичні;
 - Г) матеріально-технічні.
4. Методичні особливості розвитку креативності молодших школярів з використанням електронно-освітніх ресурсів у процесі навчання інформатики.
5. Структура та зміст уроків з використанням електронно-освітніх ресурсів.

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Додаток Д

Вимоги до оформлення бібліографічного опису літературних джерел

Наведемо приклади оформлення бібліографічних описів згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»:

Зразки опису самостійних видань (монографій, підручників, навчальних посібників і т. д.)

1 автор:

Коршунова О. В. Сходинки до інформатики: підруч. для 3-го кл. загальноосвіт. навч. закл. Київ: Генеза, 2014. 176 с.

Носенко Т. І. Інформаційні технології навчання. Київ, 2011. 184 с.

2 автори:

Гарбич-Мошора О.Р., Пігур-Пастернак О.М. Базы даних та інформаційні системи. Ч.1. MS Excel: Лабораторний практикум для студентів інженерно-педагогічних спеціальностей. Дрогобич: РВВ ДДПУ імені І. Франка, 2011. 163 с.

3 автори:

Литвинова С. Г., Спирін О. М., Анікіна Л. П. Хмарні сервіси Office 365: навчальний посібник / за ред. С. Г. Литвинової. Київ, 2015. 170 с.

4 автори:

Сходинки до інформатики: підруч. для 4 кл. загальноосвіт. навч. закл. / С. Я. Колесніков, Г. В. Ломаковська, Ф. М. Рівкінд, Й. Я. Рівкінд. Київ: Світич, 2009. 69 с.

Більше 4-х авторів:

Інформатика: підручник для 10 класу / Й. Я. Рівкінд, Т. І. Лисенко, Л. А. Чернікова [та ін.]. Київ, 2010. 304 с.

Зразки опису частини видання (статті зі збірника, журналу, розділу з книги):

1 автор:

Литвинова С. Г. Поняття й основні характеристики хмаро орієнтованого навчального середовища середньої школи // Інформаційні технології і засоби навчання. 2014. № 2 (40). С. 26-41.

2 автори (аналогічно подається бібліографічний опис, якщо кількість авторів – 3 або 4):

Дорошенко Ю. О., Прокопенко Н. С. Навчання інформатики у структурі 12-річної загальної середньої освіти // Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах. 2006. № 1. С. 55-72.

Більше 4-х авторів

Застосування хмарних технологій у процесі вивчення математики у початковій школі / О. А. Кутняк, О. В. Шаран, Н. В. Винницька [та ін.] // Молодь і ринок. 2017. № 10 (153). С. 63-66.

Зразок опису електронного ресурсу:

Атаманюк Н. В. Хмарні технології як засіб роботи у класі інклюзивного навчання. URL:http://atamanuk.at.ua/publ/khmarni_tekhnologiji_jak_zasib_roboti_u_klasi_inkluzivnogo_navchannja/1-1-0-1 (дата звернення: 15.04.2017).

Що таке Microsoft Office 365? URL: http://compi.com.ua/sho-take-microsoft-office-365-1-perevagi-dlya-shkil-1.html#Що_таке_Microsoft_Office_365 (дата звернення: 09.04.2019).

Додаток Е

Зразок оформлення додатків до курсової роботи (конспект уроку)

КОНСПЕКТ ПІДСУМКОВОГО УРОКУ З ТЕМИ “АЛГОРИТМИ” У 2 КЛАСІ

Мета: закріпити знання учнів про поняття “алгоритм”, “виконавець”, “команда”; вчити складати для виконавців алгоритми, які зустрічаються у повсякденному житті; формувати вміння аналізувати, знаходити помилки, робити висновки та оцінювати один одного; розвивати увагу, алгоритмічне мислення, пам’ять; виховувати любов до природи, рідної мови, інтерес до навчання.

Обладнання: малюнки або слайди із завданнями для розминки, малюнок дерева, зошити з друкованою основою, стікери, кольорові олівці.

Програмне забезпечення: програмні засоби *Scratch*, “Сходи до інформатики”.

Тип уроку: комбінований урок.

ХІД УРОКУ

I. Організація класу до уроку

Учитель. Дружно будемо працювати,

Перешкоди всі пройдемо,

А хто буде сумувати,

Із собою не візьмемо.

Дзвени, шкільний наш дзвоник,

Дзвени гучніш, гучніш,

І всім, хто любить працювати,

Допоможи скоріш.

Учитель. Діти, сьогодні ми з вами завершуємо подорож країною Алгоритміка. Настав час звітувати про набуті знання. До справи, мої розумники та розумнички! За роботу на уроці ви отримаєте дві оцінки: першу – за алгоритмічний турнір (командна), другу – за практичну частину творчого заліку. Успіхів вам!

II. Актуалізація опорних знань та умінь учнів

Розминка

Вправи на корекцію уваги

Вправа «Прочитай слова»

Учитель. Керуючись заданим напрямком, прочитайте і запишіть утворені слова. Починати слід із квадрата з крапкою. Працюємо в командах.

1)

·	г	р
	о	х

 □→↓□ □ →

2)

а	з	·
п	х	

 □←←↓↑□

3)

о	х
п	р
·	

 □↑↑□ □ →

4)

·	з
е	л
н	ь

 □→□ →←↓→

5)

к	р	д
·	о	и

 □↑□ ↑□ ↑□ ↑

Вправа “Снігова куля”

Учні по черзі називають слова і вирази, які зустрічалися їм під час вивчення теми “Алгоритми”, але з умовою: кожен наступний гравець спочатку називає всі слова, що були сказані до нього, а потім – своє.

Самостійна робота в зошиті (с. 38)

Перевірка домашнього завдання. Гра “Перевір сусіда”(робота в парах)

Презентація складених алгоритмів. виправлення помилок

III. Проведення творчого заліку

Учитель. Відповідайте одним словом.

- Як називається той, хто виконує команди? (*Виконавець.*)
- Команди алгоритму мають бути... (*точними, зрозумілими.*)
- Послідовність дій (команд), виконання яких приводить до отримання очікуваного результату, називається... (*алгоритм.*)

Робота в зошиті – вправа 3 (с. 39)

Учитель. Опрацюйте в групах матеріал зі сторінок 104–106 підручника і складіть алгоритм підготовки комп’ютера до роботи.

Оцінювання роботи команд.

Фізкультхвилинка

Півник

Рано півник уставав, *(Діти махають руками.)*

Голосок свій подавав:

– Ку-ку-ріку, ку-ку-ріку.

Раз знайшов він колосок

І поклав його в мішок. *(Нахиляються.)*

До млина із ним пішов *(Імітують рухи млина.)*

І на борошно змолів.

І щоранку залюбки – *(Плескають у долоні.)*

Випікав він пиріжки.

Ой, які ж вони смачні,

І рум'яні, й запашні! *(Вдихають запах.)*

IV. Практична робота. Робота за комп'ютером

Повторення правил техніки безпеки

Учитель. Сьогодні ми змагатимемося. Переможе той, хто уважно і швидко буде відповідати.

Вправа “Правильно – неправильно!”

Учитель розповідає правша гри: зачитуються ситуації, які відповідають або не відповідають якомусь правилу поведінки в комп'ютерному класі.

В клас комп'ютерний спітнілі

Ми вбігаємо щосили... *(Ні.)*

Витри старанно взуття,

Не потрібне нам сміття! *(Так.)*

А щоб сісти нам за парту,

Вчитель нам дає команду! *(Так.)*

Ти підсунь дисплей близьенько

І дроти поправ хутенько! *(Ні.)*

Від екрана ти відсядь...

Сантиметрів п'ятдесят! *(Так.)*

Голова болить моя,

Потерплю годину я! *(Ні.)*

Я дротів не зачіпаю,

Правило це добре знаю! *(Так.)*

Як відчую щось горіле,

Промовчу я всім на диво... *(Ні.)*

Учитель. Діти, а тепер спробуйте себе у ролі виконавців і навчіть Рудого кота малювати штрихову лінію, використовуючи програмний засіб Scratch. (Через деякий час, при потребі, розглянути підказку в підручнику на с. 106 – 107).

V. Підсумки уроку

Вправа “Дерево успіху”

Учитель. Ми закінчили вивчати розділ. У вас на партах біля клавіатури – папірці (стікери у вигляді яблучка різного кольору). Напишіть на них, що вам найбільше сподобалося і що ви навчилися робити найкраще. Ці яблучка прикріпимо до нашого дерева успіху.

Учні вибирають колір залежно від самооцінки знань:

червоний – я все знаю і вмію з теми “Алгоритм”;

жовтий – я маю деякі труднощі при складанні алгоритмів;

зелений – я навчився тільки виконувати готові алгоритми.

Пояснення домашнього завдання

Учитель. Вдома прочитайте с. 104 – 106 та виконайте завдання на с. 107.

У робочому зошиті на с. 39 у вправі 4 з’єднайте всі точки та розфарбуйте малюнок.

Додаток Ж
Зразок рецензії на курсову роботу

РЕЦЕНЗІЯ

на курсову роботу з _____
на тему _____

студентки _____
групи _____ денної (заочної) форми навчання факультету
початкової та мистецької освіти

	Критерії оцінювання (потрібне підкреслити)	Можливі бали	Бали рецензента
I	Вступна частина	0-5	
	1. Актуальність роботи розкрита: (не)повною, (не)достатньою мірою, нерозкрита		
	2. Мета і завдання дослідження поставлені і визначені: (не)правильно, (не)чітко, (не) відповідають темі дослідження	0-5	
	3. Об'єкт, предмет дослідження (не) виділено, (не)правильно	0-5	
II	Зміст роботи та узагальнення її результатів		
	1. Зміст роботи: (не) відповідає повністю (частково) темі, меті і завданням роботи	0-5	
	2. Тема роботи розкрита: повністю, частково, поверхнево, в основному, нерозкрита	0-5	
	3. Усі питання висвітлені: повністю, (не)достатньо, частково, поверхнево. Питання у розділі (параграфі) _____ висвітлені (не)правильно, (не)висвітлені	0-5	
	4. Висновки: самостійно (не) зроблені висновки (узагальнення) до кожного розділу (параграфу); загальні висновки (не)чіткі, (не)грунтовні, поверхневі, відсутні, (не) відповідають меті та завданням роботи загалом; відображають повністю, частково основні результати дослідження	0-10	
5. Опрацювання літературних джерел: літературні джерела підібрані та опрацьовані у (не)достатній кількості; відповідають темі, меті і завданням дослідження (не)повною мірою, (не) відповідають загалом	0-10		

	<p>6. Наявні (відсутні) елементи творчого пошуку; результати аналізу (не) представлено наочно (таблиці, графіки, діаграми, рисунки, малюнки, ескізи, схеми, креслення, інструкційні (технологічні) картки тощо _____</p> <p>Позитивні сторони:</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>Недоліки:</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	0-10	
III	<p>Стиль написання і оформлення роботи</p> <p>1. Матеріал викладено з (не)дотриманням стилю: у (не)логічній послідовності, (не)системно, (не)змістовно, сумбурно, у вигляді реферативного опису</p>	0-5	
	<p>2. Оформлення роботи повністю (не) відповідає, частково (не) відповідає вимогам щодо оформлення; допущені недоліки в оформленні: (не)акуратність, технічні огріхи, граматичні чи стилістичні помилки, відсутні (неправильні) посилання на літературні джерела; (не) допущено помилки в оформленні бібліографічного опису</p>	0-5	
	Курсова робота (не) допускається до захисту	0-70	
IV	<p>Захист курсової роботи</p> <p>Під час захисту: студент виявив добрі, (не)достатні, фрагментарні знання з питань, що розглядалися у роботі; (не) вмів пов'язати теоретичні положення теми з практикою, (не) сформулював узагальнення, висновки; відповідав на поставлені запитання (не)правильно, (не)чітко, (не)впевнено</p>	0-30	
VI	<p>Загальна оцінка за курсову роботу</p> <p>За результатами виконання, оформлення і захисту курсової роботи курсова робота захищена студенткою з оцінкою “ _____ ”</p>	0-100	

Науковий керівник _____

(_____)

“ _____ ” _____ 20__ р.

**Методичні рекомендації
до написання курсових робіт
з інформатики та методики її навчання
у початковій школі**